

Algemene beschouwing Lokale Partij Bergeijk Begroting 2025

Accenten

Wat zijn we toch een bofferds. Om ons heen klagen gemeenten “steen en been” over de slechte financiële vooruitzichten. Ravijn jaren, bezuinigingen en hoge verhogingen van de woonlasten om de “gaten” te dichten. Een stukje geluk maar ook een zorgvuldig financieel beleid liggen hieraan ten grondslag. We mogen onszelf als raad daarvoor best complimenteren en uiteraard ook het college en de organisatie. Verenigingen en organisaties kunnen ervan uit gaan dat we ze de komende jaren ook weer ruimhartig blijven steunen. Ook het vermelden waard is dat we over 2024 waarschijnlijk ruim 3 miljoen kunnen bijschrijven aan onze reserves.

Min puntje is dan wel dat er een voorstel ligt om de afvalstoffenheffing met 22,7% te verhogen. Dat mag dan boekhoudkundig correct zijn aangezien we in Bergeijk werken met kostendekkende tarieven, toch is dat niet te verkopen als je kijkt naar onze reservepositie en gezonde financiële positie. De LPB dient daarom een amendement in om de verhoging terug te brengen naar 10%. Dit komt neer op een verhoging op jaarbasis van €19,40 per huishouden. Volgend jaar kunnen we dan bezien hoe we omgaan met een verdere kostendekking. De LPB pleit er dan voor om ook eens te kijken naar het vastrecht wat huishoudens in het buitengebied betalen. Huishoudens die vaak gebruik maken van eigen containers i.p.v. de gemeentelijke klike's.

Wij willen er nogmaals op wijzen dat wij als gemeenteraad vanaf het begin betrokken worden bij het voorzieningenplan Riethoven. Het beschikbaar gestelde bedrag van €55.000 lijkt wat weinig voor een interactieve aanpak met inwoners en gemeenteraad.

Ten aanzien van het IHP voor de basisscholen vragen we eveneens om de gemeenteraad tijdig in positie te brengen. Te meer daar ook hier de “Schaalsprong” van grote invloed zal zijn. Wij zijn als LPB zeer enthousiast over de opgestelde gebiedsvisie voor de nieuw te bouwen Beatrix/Zonnestein. Integraal naar een gebied kijken bij een ruimtelijke ontwikkeling levert een grote meerwaarde op. Wij vragen daarom opnieuw om dezelfde aanpak te kiezen bij de renovatie van de “Regenboog”. Ook hier zouden wel eens goede mogelijkheden kunnen liggen voor ouderenhuisvesting.

De Zwarte Bergen blijft ons met sombere berichtten achtervolgen. De afgelopen 5 jaar is er geen moment sprake geweest van een positieve ontwikkeling. Laat nogmaals duidelijk zijn dat de LPB nooit tegenstander is geweest van de beoogde ontwikkeling maar enkel aangaf dat de gepresenteerde plannen bijna “te mooi waren om waar te zijn”.

Dat woordje “bijna” kunnen we nu wel laten vallen. Wij zien geen perspectief meer en zijn niet als een struisvogel die zijn kop in het zand steekt. College, als zich een kans voordoet, grijp in en neem de regie over de ontwikkeling aldaar in eigen hand. Dat zou ons als gemeente wat waard moeten zijn!

In 2020 diende de LPB een motie in om te onderzoeken of een starterslening voor Bergeijkse jongeren kon worden ingevoerd. Het jaar daarop lag er een voorstel van het college om dit niet te doen. Vonden we jammer als LPB. Gelukkig bestaat er zoiets als “voortschrijdend” inzicht en ligt er nu een motie van het CDA die de LPB van harte ondersteunt.

Veel is te doen rondom het buitensporig hard rijden door onze dorpen. Enkele beperkte maatregelen zijn nu ingepland, echter dit moet een stap zijn naar een groter veiligheidsplan waarin de veiligheid voor onze inwoners voorop staat. De standaard adviesbureaus helpen ons niet verder en we moeten dus echt “out of the box” gaan denken. Past prima in onze uitgesproken fietsambitie.

Actueel blijft ook de ontwikkeling van ons buitengebied. Dit valt niet los te zien van onze woningbouwplannen, economische ontwikkeling en perspectief voor onze agrarische ondernemers. Het is zo stil, kan het college deze stilte doorbreken?

Tijdens de voorjaarsnota diende de LPB een motie in voor het opstellen van een Bergeijkse Woonvisie. Die motie werd toen met een krappe meerderheid verworpen.

Wij doen nu opnieuw een poging maar vragen nu in een bijna identieke motie om een Volkshuisvestingsprogramma wat sturend zal zijn bij de invulling van de nieuwbouw locaties tot 2040. Het Volkshuisvestingsprogramma is een verplichting uit de “Wet Versterking regie Volkshuisvesting” van dit jaar. Wij zijn dan in staat om ook een beroep te doen op stimuleringsgelden die de Rijksoverheid klaar heeft staan.

Sport en cultuur staan onder druk door rijksbeleid. De LPB wil dat we de uitvoerende organisaties en verenigingen blijvend en wellicht aanvullend steunen bij de uitvoering van hun taken. Mede om de aldaar actieve vrijwilligers te ondersteunen in hun belangrijke bijdrage aan de Bergeijkse samenleving.

Tenslotte uiteraard enkele woorden over de nieuwe koers die we inzetten ten aanzien van Wind- en Zonne-energie in De Pielis. We gebruiken nooit meer het woord grootschalig. We sluiten aan bij het landelijk klimaatbeleid. ER komt wat ons betreft een uitgebreide Plan MER (milieueffect rapportage) en niet een Plan MER die achteraf nog bijgesteld kan worden door een Project MER. Dat is onszelf en de inwoners het verkeerde

pad opsturen met de opmerking dat je op een later moment terug moet omdat je de verkeerde afslag hebt genomen.

De kaderstellende en controlerende taak van de gemeenteraad.

Op pagina 15 van de begroting valt het volgende te lezen: “Het college informeert de raad proactief, tijdig en compleet” en na een opsomming hoe dat gebeurt: “Op deze manier krijgt de raad alle ruimte om haar kaderstellende en controlerende rol goed in te vullen”.

Nu moet ik het college nageven dat ze scheutig zijn met openbare informatie en het organiseren van raadsinformatieavonden. Ook zijn alle collegeleden goed benaderbaar en altijd bereid tot toelichting en het verstrekken van achtergrond informatie.

Het helpt ook dat bijna zonder uitzondering de raadsvoorstellen van goede kwaliteit zijn en de juiste informatie geven om tot besluitvorming te komen.

Toch is er 1 element in het in positie brengen van de raad, dat onvoldoende is. Dat betreft het tijdig de gemeenteraad op de hoogte stellen van majeure ontwikkelingen bij de uitvoering van beleid. Aan de hand van enkele voorbeelden wil de LPB duidelijk maken wat we hiermee bedoelen:

1. Vorige week werden we als raad via een raadsinformatiebijeenkomst op de hoogte gesteld van mogelijke ontwikkelingen in het buitengebied met betrekking tot mogelijke woningbouwlocaties. De uitwerking was soms al best ver. Al maanden hiervoor kregen wij signalen uit de samenleving met betrekking tot deze ontwikkelingen. Te vaak krijgen wij signalen uit samenleving waarvan we niet correct vinden dat we daar als raadsleden te weinig van op de hoogte zijn gehouden. Uitgewerkte stedenbouwkundige invullingen waren al in ons bezit. Los hiervan vinden wij dat we raadsleden in een vroegtijdig stadium moeten worden betrokken bij stedenbouwkundige invullingen.
2. Al tijden maken wij ons zorgen om de financiële situatie bij de Kattendans. Niet ten aanzien van de renovatie maar ten aanzien van de exploitatie. Als wij vragen stellen krijgen we te horen dat we stukken kunnen inzien. Wij willen echter door het college vroegtijdig worden geïnformeerd. Als dat niet gebeurt krijgen speculaties de bovenhand. Zoals bijvoorbeeld dat de enige reden dat de bibliotheek naar de Kattendans verhuisd is, dat ze anders de jaarlijkse begroting niet rond krijgen.
3. Wij blijven van mening dat in het proces rond de grootschalige opwek van wind- en zonne-energie de afweging om met 2 partijen verder te gaan aan de raad had moeten worden voorgelegd.

4. Bij de onkostendeclaraties van B&W konden we zien dat in de maand juni een kleine 18.000 euro is uitgekeerd wethouder van Dalen vanwege dubbele woonlasten. Dit is op zich correct en te verklaren uit de arbeidsvoorwaarden van een wethouder. De LPB had het echter correct gevonden als de wethouder dit eerder, het liefst bij zijn benoeming, had gemeld en toegelicht.
5. Het verscherpte toezicht van de provincie op de uitoefening van onze VTH taken moesten we lezen in een bijzin in een nota.
6. De breuk tussen gemeente en VISIT Bergeijk moesten we vernemen uit de samenleving en via raadsvragen om duidelijkheid verzoeken

Nu behoeven wij absoluut geen reactie op de genoemde punten maar wij vragen wel aandacht voor het achterliggende probleem. Volgens ons wordt hier de gemeenteraad structureel belemmerd in de uitvoering van haar sturende en controlerende rol in het dualistisch stelsel. We geloven niet eens dat het onwil is maar vooral dat we nog geen vorm hebben kunnen vinden om als raad en college majeure afwegingen bij de uitvoering van beleid te kunnen delen. Uiteraard hoort het debat over beleid in de volle openbaarheid thuis maar er moet toch een vorm zijn waarbinnen cruciale maar vertrouwelijke/gevoelige informatie kan worden gedeeld? Besloten als het om geld, personen of juridische aangelegenheden gaat en anders toch gewoon bij “mededelingen uit het college”

Laten we met elkaar het dualistisch stelsel nog beter maken.

Burgerparticipatie

Burgers zijn de motor van gemeente waarin ze wonen. Zij zijn de ziel van een wijk, het leven in de brouwerij, het vandaag en het morgen, en vandaar is het normaal dat burgers zich betrokken voelen bij alles wat er in hun directe omgeving gebeurt. Maar de besluitvorming, de ideeën en de uitvoering daarvan vindt plaats in de bestuurskamers van de gemeenteraad, het college van burgemeester en wethouders, de vergaderzalen van de ambtenaren, of nog verder weg, in Den Haag.

Om ervoor te zorgen dat burgers zich enerzijds meer betrokken voelen bij wat er in hun gemeente gebeurt en anderzijds om een maatschappelijk draagvlak te creëren voor gemeentelijke beslissingen worden burgers om advies gevraagd. Dat kan via digitale platformen gebeuren, via adviesraden of consultatierondes. Burgerparticipatie kan op verschillende manieren worden toegepast: bijvoorbeeld als een maatschappelijk probleem in kaart gebracht moet worden, of als een gemeente een beter beeld wil krijgen van wat de burgers in hun gemeente nou eigenlijk bezighoudt.

Voor de gemeente is het een handig informatief instrument, en voor burgers is het een manier om op een bepaalde manier bij de dragen aan interactieve beleidsvorming. Ook is het een goede manier voor zowel de gemeente als de burger om de lijnen kort te houden en sluimerende of vergevorderde conflicten uit te spreken.

Nu is op 1 januari 2024 de Omgevingswet in werking getreden. Buiten het plan van aanpak “Op weg naar de Omgevingsvisie Bergeijk” uit 2019 en de Omgevingsvisie Bergeijk uit 2022 zijn er geen andere documenten in het kader van de omgevingswet vastgesteld. Met de Omgevingswet ontstaan nieuwe verplichtingen ten aanzien van burgerparticipatie en dus kansen voor Bergeijk om dat nu fundamenteel op te pakken.

Vele gemeenten hebben al participatiebeleid vast gesteld en kennen daarop aansluitend een participatieverordening, zie de website: parolo.nl.

Door de gemeenteraad bij voortduring kanttekeningen worden geplaatst bij omgevingsdialogen, zonder dat dit leidt tot verbetering. Uitzonderingen daargelaten. Bij inwoners en initiatiefnemers onduidelijkheid is met betrekking tot participatieverplichtingen bij initiatieven. Dorps- en Kernraden zorgen kenbaar maken over hun inbreng.

Hoog tijd dus voor een motie om burgerparticipatie op de agenda te zetten. We hebben immers als gemeente Bergeijk hoog in het vaandel “We doen het samen”.

Arjan van der Hout

Fractievoorzitter Lokale Partij Bergeijk